

НАДА

У доба промена, свет остаје на онима што стално уче, док научени увиђају да су сјајно опремљени за живот у свету који више не постоји.

СПОЗНАТИ СЕБЕ

ГРЧКИ лекар Хипокрит (5.век пре Христа) створи је типологију личности коју је усавршио модерни психолог Вилхелм Вундт (Wilhelm Wundt). Ево његових типова.

Сангвиник

То је човек веома осећајан и лако узбудљив. Узбуђује га свака ствар, па и најмања. Он испољава те осећаје, али они га не захватају дубоко, и баш зато се брзо мењају. Из највећег одушевљења, он пада у велику малодушност и очај. Као априлско време. Ипак је његово опште расположење углавном оптимистично. Ведар је, воли друштво, срдачан је човек, али и површан, несталан, неистрајан. На њега веома утиче спољашњост, лице, одело, друштво. Сангвиник је веселац, али није радник.

Колерик

То је човек јаким осећања (јачим него сангвиник). И они се у њему исто смењују. Испољава их веома бурно и експлозивно (бурније него сангвиник), али они га обузимају дубоко. Прожет тим осећањима, он зрело размишља и веома снажном вољом, с много осећаја, спроводи оно што је одлучио. Колерик је истрајан у делу, но и страствен. Врло је тврд према другима, нарочито према противницима, људима другог мишљења. Друге радо себи

потчињава и хоће да влада њима. Његово опште расположење је више песимистично.

Меланколик

Исто тако човек снажних осећања, али она се споро мењају (врло полако се губе и нестају). Његову унутрашњост захватају силно дубоко и снажно, али их не испољава. Меланколици осећају дуго, незаборавно дубоко. Њихово опште расположење је изразито песимистично, живот гледају с тамне стране. Спори су у својим одлукама. Међутим, због дубине својих осећања способни су за велику верност, за снажно и дуго одушевљење и истрајан рад. Затворени су у себе и склони мировању, неактивности. Силно су осетљиви на неправду и увреду, коју тешко заборављају. Неповерљиви су према другима, али знају бити веома племенити и саосећајни према другима, пуни самилости.

Флегматик

Човек са мало осећања. Нити их доживљава, нити их исказује, па се и понаша тако као да га ништа не узбуђује. Сиромашан је и осећањима и енергијом воље. Неактиван је, миран, безосећајан, беспослен, склон јелу и пићу, не занима се низашта озбиљно. Нема светаца изразитих флегматика. Флегматик је хладнокрван, има практично расуђивање, једноставно решава проблеме. Он је оптимистичнији него меланколик.

Модерни психолози Хејманс и Ли Сене (Heumans and Le Senne) распоредили су људе на другачији начин – у осам типова:

Постоје три основне особине људи. С обзиром на осећајни живот људи су узбудљиви као што се лишће брезе на сваки мали ветрић покрене, или су флегматици. Та осећајна узбудљивост може бити краткотрајна, површна и плитка. А може их опет обузети дуготрајно, снажно и дубоко. Иако си људи каткад раде неки су по природи увек активни, упорни, предузетни, а други су неактивни. Све те особине имају врло различите степене. Тако, комбинацијом тих трију особина, настаје осам типова:

Страствен: Узбудљив, активан, дуготрајан у осећајном животу.

Сентименталан: Узбудљив, неактиван, истрајан.

Нервозан: Узбудљив, неактиван, неистрајан.

Флегматичан: Неузбудљив, активан, дуготрајан.

Сангвиничан: Мање узбудљив, активан, неистрајан.

Апатичан: Неузбудљив, неактиван, дуготрајан.

Аморфан: Неузбудљив, неактиван, неистрајан.

Тако психологија на овај начин који је само један мали делић свега онога што психологија може рећи о човеку говори о нама. Ово су само два примера а има их небројено како се човек може анализирати, 'сврставати'. Добро је и у овом светлу пронаћи себе. Добро је већ сада покушати пронаћи којој групи си најближе или које су комбинације у теби. Међутим, запамтимо да је сваки човек један јединствен, непоновљив. Ово је помоћ да се препознамо.

Признајемо и верујемо да је Бог уметник. Ми можемо људе сврставати у групе, типове, али Бог не ствара серијски. И стога закључујемо да Бог са сваким од нас жели лично пријатељство, жели да разговара, а то је наша молитва у којој га ми препознајемо.

Признајемо да је он наш Отац а ми његова деца. Потрудити се да упознамо себе и свој темперамент јесте важно. Познавајући себе лакше ћемо скинути маску под којом се некада лажно скривамо. Исус је наш пријатељ који је приговорио фарисејима да живе под маском. Стога је познавање себе питање од животне важности – да ли ћу живети под неком маском или искрено онако какав јесам.

Освајачи имају карту земље коју желе да освоје. Ја желим да освојим себе. Морам самог себе добро упознати. Полако се опредељујем за струку, за сталеж, за звање. И то претпоставља да познајем себе.

На крају никада нећемо заборавити да смо на крштењу примили милост које је допунила нашу природу и која је може усавршити чинећи нас хришћанима. А хришћанин познаје себе и прихвата, и баш зато покушава прихватити и друге.

ДИВИМ СЕ СВЕМУ ШТО ЈЕ ДОБРО У МЕНИ

ШТА би човеку користило да зна колико је висок, колико су му дугачке руке или ноге, клики му је обим главе... ако не може нимало утицати на то? Знао би само какав је. Али мерити снагу својих мишића, које може вежбати трчањем, мерити вештину својих прстију – које може вежбати свирањем клавира или тамбурице, то за њега није само информација. Вежбом може утицати на то. Могу ли ја некако утицати на свој темперамент?

Трешња никада неће постати крушка, али ће вртлар од ситне трешње одгојити гранату трешњу с крупним великим плодом. Ситно пољско цвеће постаје у рукама вртлара постаје крупно, мирисаво и племенито... Као део природе, темперамент је у исто време трајан, урођен скуп особина и поправљив, одгојив скуп особина. Нарав не можемо променити али је можемо одгојем и самоодгојем усмерити к бољем, искористити сакривене човекове способности, смањити или искоренити његове лоше особине. Тајна формула је: темперамент – одгој – самоодгој = личност.

Када добро проанализирамо себе налазимо да имамо дивних способности и дарова

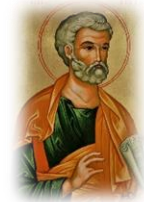
којима нас је Бог обдарио. Даровао нам је тело јединствено и ми смо му на томе захвални. То тело треба да сада са посебном бригом негујемо да се развија у здраво, одрасло и лепо. Толико је дивних способности и дарова усадио Бог у наше телесно биће. Ми сада растемо и развијамо се. Морамо припазити да ништа не учинимо што би шкодило том нашем расту и сазревању тела. Добро знамо да има пуно људи који већ у нашим годинама шкоде свом здрављу тако да га разарају алкохолом, дрогом и сл. Никада неће бит здрав дух ако своје тело не будемо чували и водили бригу о његовом развоју. Само ако своје тело знамо прихватити, поштовати и гледати на њега као на дар, тада смо свесни да је дар и обавеза за коју сам Дароватељу дужан положити рачун. Бог жели да преко тела комуницирамо, преко тела доживљавамо, преко тела сарађујемо али надасве да се у нашем телесном животу показује оно савршенство и лепота које је Он замислио стварајући човека тако савршеним и лепим.

Бог нас је обдарио силним духовним вредностима. Оне су дате у нашем темпераменту. У васпитању је значајан утицај родитеља и околине, а сада ја уз њихово одгој подузимам самоодгој. У младост улазимо с много добрих навика као што су култура владања, рада и моралне навике. Међутим, улазимо и с понешто злих навика. Сада је најважније да смо свесни задатка самоодгоја, савесно и слободно радити на својој особи. Особа је изграђен и готов човек са својим властитостима, самосталношћу мишљења, снагом деловања, карактерношћу, друштвеношћу, осећајношћу. У младости је тренутак да најснажније утичемо на свој духовни свет, на свој темперамент. Восак се може обликовати само док је топао. Исто тако, кад прође младост слабо ћемо моћи утицати на наш темперамент. У том свом физичком и психичком развоју сада је важан и наш морални раст. У чему се он састоји? У томе што дневно водимо бригу о себи. То најбоље чинимо тако што себе свакодневно поставимо пред огледало своје савести и запитамо Бога, па и самога себе: Да ли сам данас собом задовољан? Одговор нас не сме престрашити јер морални одгој и самоодгој су управо у томе да се јуначки ухватимо у коштац с оним манама које се догађају

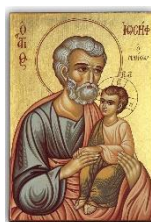
најчешће. Изградња није увек у победама него у борби. Сада је време те борбе.

Петров пример

У јеванђељу је посебно занимљиво описан Петров темперамент. Исус је знао да је Петар нагао и сангвиничан. Ипак га је изабрао за вођу апостола да би употребио његову искреност и великодушност. У часовима неконтролисаног испада Исус је корио Петра, упозоравао и на крају молио за њега да га не савладају његове мане. Чак га је једанпут и пустио да падне, али му је помогао и потпуно му предао вођство у апостолском већу. Видимо да се Петар борио против својих мана. Остао је нагао и понешто несталан, али ће умрети за Христа као мученик. Остао је човек свога темперамента, али га је дубоко оплеменио Христовом снагом. Један други ученик, Јуда, прошао је кроз другачије. Одбио је Исусову помоћ и постао његов издајник.

Дивећи се ономе што је Бог нама дао, прихватимо и оно што та наша нарав носи собом као сену. У савезу с Исусом, борићемо се против својих мана и тако постати они који, уз Божју помоћ, у животу можемо учинити од себе таквог човека који ће бити драг и Богу и људи.

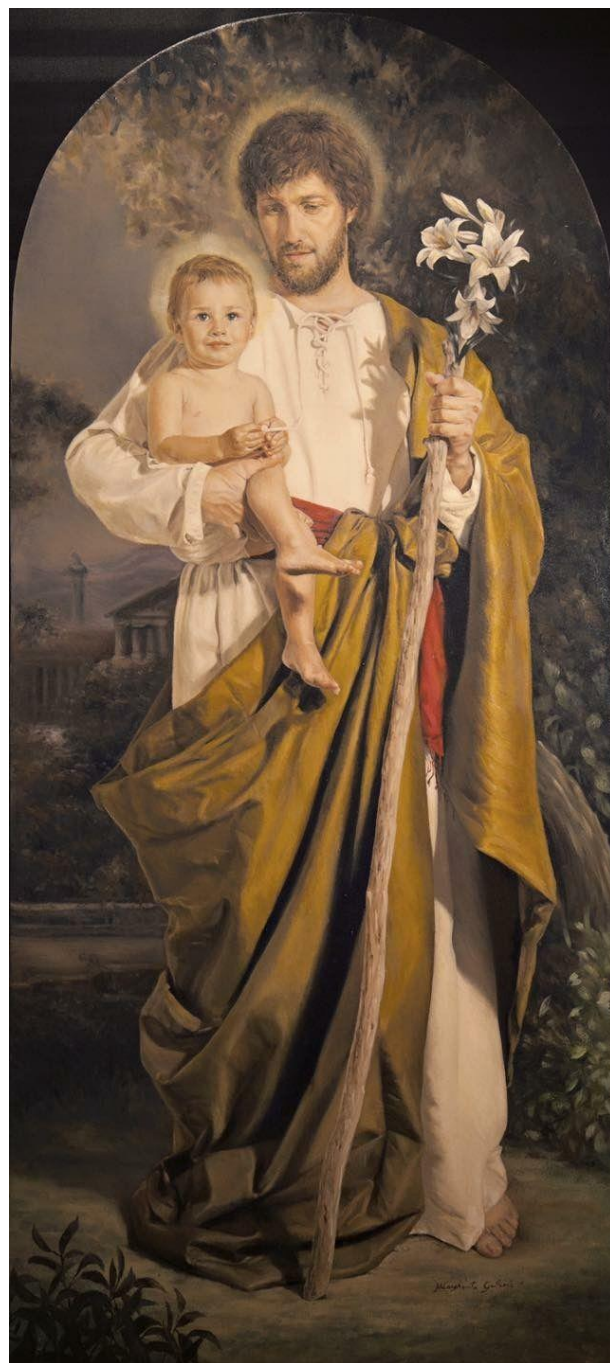
СВЕТИ ЈОСИФ

НИЈЕДНО земаљско време, није било прожето само благостањем, изобиљем и радошћу. Свако време у којем је човек живео, носило је са собом одређене потешкоће, проблеме, немогућности, разочарања, и још много других животних ситуација где се од човека очекивало да се снађе и не попусти том времену. Прошлост није само нешто зло, нешто негативно, садашњост је онаква какву је ми сами стварамо, а будућност је прожета Божјим Провиђењем. Лик Јосифа, нашао се у једном времену људске историје, које је имало своје законе, знало се шта је дозвољено а шта није. За лоше потезе следила је казна каменовањем. Марија, која је доживљавала

све више Божјих изненађења, налази се у једној ситуацији коју и не може тако лако објаснити. Остаје трудна по Духу Светом. За то време, то је било апсолутно несхватљиво, неразумљиво, за време њене прошлости то се ишчекивало, а будућност је за тим вапила.

Међутим, проблем се појављује у њиховој садашњости. Шта ће рећи околина? Шта ће рећи људи? Јосиф, праведан, заузима се за Марију. Чини корак у свом животу који му тога тренутка можда и није толико потребан, али није се уплашио, није се одао страху. Колико позитивних и добрих ствари у нашем животу смо пропустили да учинимо јер смо се плашили своје околине, јер смо се плашили шта ће други рећи? Јосиф одмах у тим тренуцима проналази најбоље решење, и узима Марију за своју жену – иако то није морао. Он, у тој својој храбрости, заправо извршава Божју вољу, оно што Бог хоће и жели. Уједно, ево и малог испита савести за све нас у овом времену: да ли ми желимо у свом животу оно што Бог од нас тражи? Да ли се одазивамо његовим подстицајима иако често пута нас не воде у сигурност, у удобност, у фино окружење нашега дома, него често пута нас издваја из масе и ставља на 'прву линију борбе и сукоба'? За мене је управо то снага у светом Јосифу и веома важна лекција коју можемо данас научити. Макнимо се из наше 'уљуљаности' вере, удобности вере. Кренимо храбро, заједно са Богом, да чинимо велике ствари. Наравно, увек у молитви послушкујући шта је Божја воља. И оно што је јако важно у нашем, данашњем времену, немојмо се обазирати на околину, не загледајмо се шта ће други рећи, да ли ће осудити, да ли ће напати.

Јосиф је о томе размишљао, и у тој ситуацији Бог му се јавља у сну. Ми у молитви тражимо охрабрење, послушкујемо Божји глас, и охрабримо се за деловање, јер то је мисија сваког хришћанина и сваког верника – да делујемо у овом свету. Не допустимо да нам живот прође у удобности и скривености од овога света. Бог се Јосифу јавио у сну да би му помогао, показао даљни пут и сачувао од околине и других људи – ми данас можемо **ДА МОЛИМО** и попут некадашње британске премијерке Маргарет Тачер да кажемо: 'Да сам гледала шта људи и околина говоре о мени и мом раду, ништа у животу не бих постигла.'

Нека је слава Пресветој Тројници на Светом Јосифу који нам је пример у свакодневном животу. Амин.